

«Io Saturnalia», vacances!

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats.

Competència 1 a desenvolupar

1. Analitzar obres de diferents èpoques i cultures, identificant els seus principals trets estilístics i establint relacions amb el seu context, per valorar el patrimoni musical i dansístic com a font de gaudi i enriquiment personal. Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL2, CCL3, CP3, CD1, CD2, CPSAA3, CC1, CCEC1 i CCEC2.

Criteri d'avaluació

1.3. Establir connexions entre manifestacions musicals i dansístiques de diferents èpoques i cultures, tot valorant la seva influència sobre la música i la dansa actuals.

Competència 2 a desenvolupar

3. Interpretar peces musicals i dansístiques, gestionant

adequadament les emocions i emprant diverses estratègies i tècniques vocals, corporals o instrumentals, per ampliar les possibilitats d'expressió personal. Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL1, CD2, CPSAA1, CPSAA3, CC1, CE1 i CCEC3.

Criteri d'avaluació

3.1. Llegir partitures senzilles, identificant de forma guiada els elements bàsics del llenguatge musical, amb o sense suport de l'audició.
3.3. Interpretar amb correcció, peces musicals i dansístiques senzilles, individuals i grupals, dins i fora de l'aula, gestionant de manera guiada l'ansietat i la por escènica i mantenint la concentració.

Competència 3 a desenvolupar

4. Crear propostes artístiques i musicals, fent servir la veu, el cos, instruments musicals i eines tecnològiques, per tal de potenciar la creativitat i identificar oportunitats de desenvolupament

personal, social, acadèmic i professional.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL1, STEM3, CD2, CPSAA3, CC1, CE1, CE3, CCE3 i CCEC4.

4.1. Planificar i desenvolupar amb creativitat propostes artístiques i musicals, tant individuals com col·laboratives, tot emprant mitjans musicals i dansístics, així com eines analògiques i digitals.

4.2. Participar activament en la planificació i en l'execució de propostes artístiques i musicals col·laboratives, valorant les aportacions de la resta d'integrants del grup i descobrint oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.

Sabers bàsics

-La partitura: identificació i aplicació de grafies, lectura i escriptura musical.
-Principals gèneres musicals i escènics del patrimoni cultural.
-Tècniques elementals per a la interpretació: tècniques vocals,

instrumentals i corporals, tècniques d'estudi i de control d'emocions.

-Projectes musicals i audiovisuals: ús de la veu, el cos, els instruments musicals, els mitjans i les aplicacions tecnològiques
-Eines digitals per a la creació musical. Seqüenciadors i editors de partitures.
-Normes de comportament i participació en activitats musicals.
-Les músiques tradicionals a Espanya i a les Illes Balears, i la seva diversitat cultural. Instruments, cançons, danses i balls.
-Tradicions musicals i dansístiques d'altres cultures del món.

Context o contextos

Personal i social

Dinàmiques de presa de consciència

Les saturnals van ser unes festes celebrades anualment a la Roma antiga a partir del 17 de desembre i dedicades al déu de l'agricultura, Saturn. De caràcter pagà, aquestes festivitats eren les més esperades de l'any i acostumaven a durar tres dies coincidint amb el solstici

ESO 1r a 3r curs. Música

d'hivern, on el treball al camp s'havia acabat i es gaudia d'uns dies de descans i temps lliure.

A partir d'aquests arcaics rituals agrícoles, aquesta commemoració arrela i es converteix en un gran esdeveniment popular que incloïa la suspensió de tota activitat pública i el deslliurament del treball, atipar-se en copiosos banquets, la donació de regals entre amics i familiars, i l'abolició dels rols socials i determinades normes, envoltades d'un ambient distès i humorístic. Després d'aquesta breu explicació, en assemblea es demana al l'alumnat si és possible relacionar aquests successos del passat amb celebracions de la nostra societat actual. Amb tota seguretat, respondran afirmativament i sorgiran algunes festivitats com el Nadal, el dia dels Sants Innocents o Carnestoltes, o inclús la bruixa Befana italiana o el carboner basc Olentzero.

Ara és quan s'aprofita per comentar que totes les cultures celebren d'alguna manera els solsticis, el dia més curt i més llarg de l'any, per la creença sobrenatural del poder del Sol. A l'hemisferi nord coincideix exactament amb l'allargament dels

dies on la llum va guanyant temps a l'obscuritat. Així és quan es culminen les saturnals amb l'evocació de l'astre invencible, Sol Invictus.

Si es té interès, aquest tema es pot seguir desenvolupant a partir de [Persiguiendo el Sol: La historia épica del astro que nos da la vida](#) de Richard Cohen.

A partir d'aquest moment s'exposa la pretensió d'aquesta situació d'aprenentatge que vol donar a conèixer, compartir i interpretar diferents músiques tradicionals emprades en les celebracions de les diverses tradicions que poden existir entre la diversitat de tot el nostre alumnat.

Es presenten les rúbriques que es faran servir per a l'avaluació formativa i es comparteixen els elements de qualitat de les produccions.

Instruccions i material

- Partitures musicals que es vulguin sonar, arranjades si escau per a la diversitat d'estils i instruments disponibles.
- Instruments musicals (Orff, guitarra, ukelele, piano, bateria,...)

- Equip d'enregistrament sonor.
- Edició d'àudio.
- Emmagatzemament dels arxius sonors al núvol.
- Recursos i programari en línia per a l'elaboració de codis QR per accedir a l'àudio emmagatzemat.
- Preparació física de targetes, tipus postal de Nadal, la seva decoració i dedicatòria o felicitació als familiars i estimats (Tutoria i Llengua estrangera)

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques del producte o productes obtinguts

- Revisió de la graella amb objectius i criteris d'avaluació.
- Explicació del desenvolupament de la situació.
- Treball en grup per decidir quina peça musical es vol interpretar (per exemple, [nadalenca](#), més [clàssica](#), d'origen [australià](#), [folklòrica russa](#), etc) amb l'ajuda de cerca en internet.
- Tria i arranament, per part del professorat, de les peces seleccionades pels grups.
- Interpretació musical i enregistrament d'aquestes peces

amb participació de tota la classe en format mp3 o WAV.

- Edició d'àudio, per exemple amb AudioStudio o Audacity, per treure sorolls i afegir efectes o salutacions de caire personal del propi alumne o alumna.

- Pujada d'aquests arxius al núvol, a través de Drive o [Soundcloud](#).

[Generar el codi QR](#) a partir de l'adreça de l'arxiu penjat al núvol.

En resum, la producció de l'alumnat és l'elaboració d'una postal individual dedicada a familiars o estimats que cada alumne triarà, per felicitar el Nadal, les vacances o el que ells trobin convenient, amb un codi QR que enllaçarà un arxiu d'àudio on es podrà escoltar una peça, interpretada per l'alumnat, editada amb una salutació personal o algun efecte sonor. A més a més, aquesta targeta es pot decorar i ampliar la dedicatòria per escrit amb algunes frases per als destinataris.

Per últim, a mode de sorpresa aquesta targeta s'envia per correu postal dintre d'un sobre.

Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part del

ESO 1r a 3r curs. Música

professorat durant la realització de la tasca o tasques

Es consensua, a través de l'estructura cooperativa [Grup d'experts](#), una rúbrica general sobre la reflexió de diferents ítems que es tindran en compte a l'hora d'avaluar, tant el producte final com les interpretacions instrumentals. Es realitza un seguiment i una observació diària i sistemàtica del procés de recerca i tria de la peça musical, de la interpretació instrumental i dels rudiments digitals d'edició d'àudio i de creació del codi QR, amb retorns orals per part del professorat per tal d'orientar i millorar la tasca, validant també els diferents procediments i creacions.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

Es completa la rúbrica que té en compte tant la interpretació instrumental, en grup, i de la creació de la targeta en totes les seves etapes. La interpretació es coavaluarà amb l'eina [CoRubrics](#), que és un complement per a les

fulles de càlcul que permet realitzar un procés complet d'avaluació i arribar a una qualificació final. Aquesta situació d'aprenentatge es pot connectar amb altres matèries com Llengua estrangera, que sovint treballa sobre Christmas i poden millorar l'elaboració de la targeta, i Tutoria o Atenció educativa, on poden aprendre a escriure i presentar en format carta per enviar per direcció postal a través de Correus.

En el treball dels continguts de la targeta postal es mobilitza la competència lingüística oral i discursiva escrita, és així que aquestes tasques poden ser objecte també de revisió i actualització des de les matèries de l'àmbit lingüístic. La present situació d'aprenentatge pot enllaçar amb l'assignatura de Llengua estrangera, Tutoria o Atenció educativa per col·laborar amb la preparació física i qualitativa de la targeta que s'envia per correu postal.